

DE LA TINEREȚE
PÂN' LA BĂTRÂNEȚE

Prefață de Mircea Petean

LIMES
2023

- 5 *** Cuvânt însoțitor (Mircea Petean)
- 9 *** Tinerețea
- 11 *** Cărarea
- 16 *** Liniștea
- 18 *** Rugăciunea
- 19 *** Semnul
- 20 *** Mângâierea
- 21 *** Post-mortem
- 23 *** Ispita
- 25 *** Iubirea
- 27 *** Două ferestre
- 29 *** Roua
- 30 *** Dâra
- 31 *** Numărul anilor
- 34 *** Pățanii
- 35 *** Suflul
- 36 *** Brațele toamnei
- 38 *** Feciorul
- 44 *** Noaptea
- 46 *** Satul
- 50 *** Știrea
- 51 *** Măiastrul
- 52 *** Prada
- 53 *** Orgoliul
- 54 *** O țără de iarnă

- 55 *** Șasa mea, Iordanul meu
- 58 *** Gând machiavelic
- 59 *** Supărarea
- 61 *** Amicul
- 63 *** Bucuria
- 66 *** Ghighilici
- 67 *** Fata
- 68 *** Întuneric
- 69 *** Lătratul
- 71 *** Ghinionul
- 74 *** Toamna
- 75 *** Seara
- 76 *** Zile-nșir
- 77 *** Norocul
- 80 *** Punctul
- 81 *** Gândul nebotezat
- 83 *** Zâmbete
- 84 *** Vremea
- 86 *** Zăpada adormită
- 87 *** Pervazul
- 88 *** Târziul
- 89 *** Libertatea
- 90 *** Invitație
- 91 *** Ochiul
- 94 *** Soacra
- 95 *** Pușcăria
- 96 *** Autumnal(ă)
- 97 *** Fiul Vânturariței
- 98 *** Cireșul

- 99 *** Blânda judecată
 102 *** Lacrima boabei de rouă
 103 *** Puzderia
 104 *** Răsăritul
 105 *** Iarna desculță
 106 *** Dureri
 107 *** Toamna măreață
 108 *** Scara ploilor
 109 *** Casa scârilor
 110 *** Unul fuge, altul... vine
 111 *** Singurătatea și Zăcuta
 113 *** Ușa
 115 *** Turnul
 116 *** Ochiul...
 117 *** Februarie
 118 *** Căderea
 119 *** Palida oglindă
 120 *** Întunericul obraznic
 121 *** Vedenia...
 123 *** Gând iscoadă
 125 *** Răbdarea
 127 *** Oftatul
 129 *** Bruma
 130 *** Cățeaua
 131 *** Guturaiul
 132 *** Jurământul
 133 *** Puiul iernii
 134 *** Gând fierbinte
 135 *** Muza

- 136 *** Bestia
137 *** Semaforul
138 *** Soarele
139 *** Praful
140 *** Noaptea
142 *** Suspinul
143 *** Sătucul
144 *** Băncile
148 *** Muzica
149 *** Fiul vântului
151 *** Curcubeul
152 *** Ieșirea...
153 *** Trezirea
154 *** Crenguța
155 *** Tandrețea
156 *** Seara
157 *** Vântul
158 *** Icoana
159 *** Zgâlțâiala
161 *** Tunelul
162 *** Sâni
163 *** Curajul
164 *** Dusu-ntorsul
167 *** Pădurea
169 *** „Iordanul”
170 *** Covid
171 *** Pomul
173 *** Botnița
174 *** Așteptarea

- 175 *** Ploaia
176 *** Gândul
177 *** Deochiul
178 *** Dealul
181 *** Anotimpuri
182 *** Noaptea
183 *** Singurătatea
184 *** Frunza
185 *** Dimineața
186 *** Beleaua
189 *** Înțelepciunea
190 *** Unchiașul...
191 *** Bunul simț
192 *** Demnitatea
194 *** Noaptea giugiulită
196 *** Bătrânețea
199 *** Sfârșitul

Stând ca un lemn pe capra crăcănată a timpului așteptând drujba, în noaptea tămâiată cu nesomn care nu se împiedică-n garduri de sârmă, aud alaiul... Toți fluturii păpădiilor erau prezenți, miresme diafane inundau zărilor, iar Domnul arunca un pumn de stele pe cerul într-o dungă. Până și cimitirele sprijinite de cruci se minunau, tresăreau.

Trecând prin Șasa, luna urmărind mulțimea și-a udat condurii de catifea. La marginea somnului scriu cu ochii degetelor, iar mâna dreaptă a început să plângă. În cer, ciocârliile își desăvârșesc partitura, iar ceata buburuzelor cu pete albe se alătură grupului.

Trecea crăiasa poveștilor, regina ființelor vii, Tineretea. Greierii albi acompaniau alaiul naturii la gleznă de vioară. Rândunicile albe valsau în văzduh purtând trena. Mierlele albe alăptau puii cucilor, iar veverițele, albe și ele își conduceau mulțimea în pas de defilare. Miresmele cerești erau prezente cu toate florile pe umeri. Trenul pleacă.

Pe ulițele satului pregătirile dădeau năvală în sărbătoare. Alaiul cu regina se apropia. Frunzele copacilor aplaudau, iarba de mătase făcea plecăciuni Domnului, sălciile execută mătării pân' la pământ, iar pe lupi i-a cuprins frica mieilor și cântau în gurile de

râu. Rochia-i albă a tinereții se mula pe trupul fraged, iar trena se-ntindea pe toată Valea Șasei sprijinită pe umerii plopilor proaspăt văruiți.

Peste fața ridată de vremuri, iară mi s-a mai scurs o zi. Ies din curte pe porțița mică să văd alaiul cu minunea lui, să mă apropii de ea, de tinerețe.

Domnul continuă să dea foc cerului aruncând cu pumnii stele pe bolta pălăriei Sale. Luna, cu fermoarul la sâni desfăcut privea mirată din vârful stâlpului de telegraf.

Alaiul se apropie de casa părintească. Prințesa albă în frunte pășea elegant, sfioasă, rușinoasă în mers migdalat pe sfoara asfaltului comunal. Ajunge și în dreptul meu, dar trece. Plâng și suspin, mă închin.

Ce frumoasă este tinerețea! Cum a venit, șuvoiul cu mândrețea lui, așa a și trecut. Iau cărja cocoșată de vremuri și mă-ndrept spre gloata care tocmai urca dealul. Cu pașii timpului mai mult decât greoi reușesc un pic să mă apropii, dar dealul vieții cu urcușul lui viclean mă împiedică, îmi îngreunează înaintarea... după tinerețe.

Mersul șerpuint al vremurilor mă cam ține pe loc, iar mulțimea cu regina se tot îndepărtează. Ajuns într-o răscruce, indicatoarele triste și obosite stau cu săgețile otrăvite spre biserici și-mi rânjesc stupid.

Am pierdut alaiul...

Tinerețea... s-a dus...

O potecă emancipată a vremurilor care m-au crescut, plină de urme de pași vechi, rostogolindu-se din bretonul dealului spân, aruncă gânduri în mine. Plecată din moțul de deal, printre păioage, muri sălbatici, căpșuni sălbatici, totul sălbatic acum, lasă-n urmă perii de la șoprul lui Ciobotea și cu ochii minții, mai dă o fugă spre satul bătrân.

În zile cu și fără de dragoste, șerpuieste printre pietre și măracini moderni. A și început coborâșul.

Este acum la urechea dealului și se pregătește, își face loc să intre în strâmtoarea unde și-n ziua mare, în prânzu-ăl mare, te apucă „gâdilicii” de frică dacă ești singur. Împreunându-te cu această bătrână cărare, trecând pe aici, pe firul ei, ajungi într-o lume de basm unde te aștepți să apară în fața ta, de la Feți-Frumoși și mândre Ilene-Cosânzene, până la balauri cu șapte capete.

Pe tine, omule călător, te trec transpirațiile dacă ești singur, însă, pe biata cărăruie, nu! Ei nu i s-a întâmplat niciodată nimic. Continuă coborâșul, alunecă trei pași spre stânga, rostește tăceri în cuvinte mute, se îndreaptă spre genunchiul florilor și se reazemă-n zboruri de fluturi cu lacrimi pe bombeele

cizmulițelor. Se uită-n sân și-n gânduri, gânduri ce-o năpădesc și o viscolesc.

Încă mai are de coborât. N-a ajuns nici la umărul dealului. Urme de pași ce duceau în sat cobilițe pline cu roadele dealului mai sunt, cobilițe, ba!

Iat-o și pe umerii dealului! Își aruncă ochii pe surata cărăruie plină an de an cu fructele pădurii, cărăruie ce duce în Sudos, în enigmatică și mirifică poieniță de la Salcâmul aplecat.

Privește peste râpa din Sudos spre biserica de la Nenciulești, spre cea de la Roșiile, dar și în vale spre cea de la Țepești unde m-am încreștinat.

De ce privește cărarea la biserici? De aici, din umeri de deal, mai vede drumul de la cocoana Lisandrina, apoi Valea Jghiburoasei și Piscul Curăturii.

Pleacă abătută spre șoldul dealului, dar zăbovește un pic la părul oarzăn din Chiciură care-i face umbră. Pune șoldurile-n mâini, îl salută, dar, acesta, bătrân, cu nu mai mult de trei coșuri de pere în spinare, cu vederea mută, n-o simte.

În mersul zglobiu al vremurilor se tot privesc și își admiră tinerețea trecutului înmiresmat. Ocolește un măceș care s-a înființat cu vreo zece ani în urmă în coloana-i vertebrală, crescând obraznic în vechiul ei traseu.

Suspină, se alungește și oftează. Anchiloza trecutului bătrân o deranjează foarte. Privește mărghiaș cu ochii înlăcrimați spre abundența mărăcinoasă din jur care-o sufocă și-i șterg urmele de

LIBRIS | We know books
pași ale vremurilor... când dulci, când amare... și constată cu durere-n vârstă că au plecat spre flăcări toți pomii fructiferi.

Mai face un ocol, un... semnul întrebării. Ce face cărarea cu atâtea întrebări, cu atâtea semne? Coboară lesne și răgușit la vale ocolind păducelul țepos de deasupra genunchiului de deal, răsărit și el cu ceva vreme în urmă exact în pipota potecii zgribulite de timpuri. Privește la stânga, la dreapta, în sus, în jos și... continua coborâșul.

Apele zburdalnicului și obraznicului timp au împins-o mai spre poalele pădurii, pe lângă salcâmul cu cășițe de gărgăuni, spre zona mânătărcilor și creițelor. Ce frumoase erau! Ce frumoase vremuri!

Dar, oamenii! Oamenii unde sunt?

Plină cu urme vechi își aruncă ochii pe glezna dealului, și ea plină cu măracini. Mai privește odată înapoi..., și-n urmă. Ce mai doineau odinioară fluierile copiilor care urcau Chiciura spre Sudos, ori spre Omorâcea! Și cum se iscăleau ei cu opincile pe obosita cărare tristă de vremuri și abătută de timp.

Suspină și oftează bătrâna și ridata căraruie mereu insultată de vremurile moderne.

Ajunsă-n „intersecția” plană a vânturilor de la Crucea Popii, la talpa dealului, face-un oprîș și-și trimite ochii bătrâni înapoi pe coastă.

Greu urcușul! Încotro s-o apuce?

Este veșnica întrebare ce-o frământă. La dreapta spre Cearaca? Parcă este alungit drumul pe aici.

La stânga spre Pârlitură? Aici podul vremurilor multe este putred, fărâmat, și nu se-ncumetă să coboare-n rugi, apoi printre mărcini să urce la secularul drum. De ce? De ce să urce?

Se decide să urmeze drumul înainte, spre sat. Evită mărcinii duri și moderni, o ține sfoară pe lângă umbra plopilor mereu proaspăt văruiți.

O cotește spre dreapta pe deasupra fântânii lui Trică, urcă un pic pe umărul delușorului și coboară apoi pe lângă păduricea de stejari bătrâni. Satul deja l-a văzut de mult, de când a plecat de la Crucea Popii.

Tare rău supărată pe lumea oamenilor care n-o folosesc, la cireșii lui Rădoi, duși de mulți ani la rădăcini de flăcări, face un mic popas. Se pitește la umbra unui mărcine. La o șchioapă de buricul satului, privește spre vâlcea la fântâna lui Ciobotea care încă mai bucură sătenii cu apa-i sfântă.

Rezemat de timpuri vechi și poala pădurii, doar cireșul lui Vena lui Cozăscu, șubred flească, stă jumătate viu în pieptul vremurilor și vânturilor. Cu mâna la frunte, dă roată cu ochii după via lui Goangă, spre salcâmiu lui Bazargic unde soarele se cațără dimineața de noapte și binecuvântează satul.

Mirosind tâmple de flori virgine, dar și de salcâmiu ce-o umbresc își dă drumul la vale.

Trece prin capul viei, prin lucerna lui nea Ilie, apoi o virează spre stânga și se scurge în vechiul drum.

LIBRIS | We know books

Suspină iară când ajunge-n dreptul Lenii lui Pavel și Dumitru Iepure, copleșită de emoții fiindcă intră-n inima satului. Sfredelește cu ochii după Costică și Margareta, după Leana lui Pavel, Dumitru Iepure, Marin Canache, după tanti Gheorghita, Sandu Budulan, Cicu, nea Costică Goangă, Mitru Bazargic, Marin Lupu, țața Vena, Sârba, Radu lui Ciobotea...

Nu mai sunt!

I-a luat de mult Domnul în noua Sa organigramă. Oftează, strănută și-și scutură opincile de asfaltul comunal. Se uită la deal, spre Roșiile, apoi la vale, spre Bălcești, o otheadă spre plopii și arinii care-și spală umbrele-n Șasa, dar și spre dealul unde se întoarce tristă, abătută.

Într-o năprasnică și sălbatică buluceală, când tocmai și umbra adormise lângă mine, mi-a fugit liniștea de-acasă. Am pierdut-o! Mi-am pierdut liniștea, fraților! Și ce bine-era, Doamne, cu ea!

În câmpia umplută cu verde primăvărată mă plimbam cu ea de mână. Mă plimbam cu mâna ei de mână. Mă plimbam cu părul ei de mână. Mă plimbam cu sânii ei de mână.

S-a ivit apoi în mine o mare, mare apă. Am pătruns amândoi în mijlocul ei. Ne-am scaldat. Ne-am răcorit. Am ușuit păcatele dulci cărora... nu le place apa. S-a ivit pe urmă în mine o mare, mare pădure. I-am ridicat poala și am pătruns în imensitatea ei. Ce frumos! Ce răcoare! Ce cântece de păsărele!

Și cu toate astea liniștea mea s-a plictisit. A apucat-o-așa... un dor de-un târnăcop care s-a-nfipt cu nonșalanța-i „târnăcopească” exact în sufletul acrit. Pe-atunci... liniștea s-a-nvelit c-o țoală să nu mi-o cunoască lumea și a țâșnit în brațele feroce ale unui miliardar. N-a stat mult la asta, pentru că o dibuisem și doream să mi-o iau acasă, la casa noastră, dar când am ajuns acolo... fugise.

Aflu că s-a năpustit acum între sânii obraznici și bosumflați ai unei domnișoare (așa se zice azi!) care se

LIBRIS | We know books
vinde ieftin de tot, inclusiv pe centurile patriei modern-occidentale din capitalismul sălbatic. Cum să bag mâna după ea?! Ar fi violare de domiciliu și aș primi pedeapsă cruntă. Of, liniștea mea! Ieri, cu miliardarul, azi umbli bezmetică pe centuri (ne)ortodoxe!

Așa te-am educat eu, măi liniște?

De când m-ai părăsit și te-ai privatizat, te-ntinzi de la tort de mireasă crudă până la tort de colivă bătrână. În zadar mângâi cu palmele răsăritul, în zadar privesc zilnic cum soarele se cațără-n salcâmi, liniște nu mai am, deși o caut cu floarea zâmbetului. În Șasa-n vale, am fost pe-nseratul inimii să te cat, dar plopul singuratic, într-un picior abia văruit proaspăt, mi-a spus că ai fost odată cu mine pe-aici – eram copii!

Și în Sudos, la salcâmi aplecat te-am căutat. S-a dus, bă, mi-a spus poiana tristă inundată cu mărăcini moderni, (super)occidentali. A plecat odată cu tine liniștea. Înfrunt mereu speranțe nevoiașe, doar-doar, o să-mi gălesc liniștea.

Unde ești, liniște, acum?

*C*u târziul în palme privind schelete biografice

și ascultând cântul lacrimilor se rostogolește ușor, ușor pe buze. Cu șolduri în mâini și ochii privind torențial, își desenează inima pe nisipuri crude.

Ascultă foșnetul vorbelor, al florilor și al păsărilor, se adâncește-n istorii, revine apoi și privește la Domnul. Se dezlipește din albumul anotimpurilor și-n nopțile cu inimă goală și zeamă de cucută, stă paznic în antreul iconostaselor. Cântă în nopțile albe tolănită pe banca din zăvoiul gândurilor.

Ascultă psaltiri rostogolite spre ceruri și mângâie umbre spânzurate. În clinchete de post stă ascunsă-n pădurea de după draperii. Seamănă parfum de flori ce dansează pe obraji rușinați și flămânziți în păcate crude.

Când vremea ne trece prin oase se rostește-n sfințenie, tocmai când umblăm cu Dumnezeu la subsioară.

Eu, cel cu tine-ntre degete, Rugăciune, trec cu amiaza peste dealul pe unde m-ai purtat!

De cu noapte, când dimineața s-a trezit, am constatat că-n podul palmelor ruginite mi-a răsărit câte un semn. Mă frec la ochii rebegiți și nu deslușesc bine ciudățeniile. Instantaneu arunc privirea-n cer la Domnul... să mă ajute. Deodată semnele fug din palmele bătătorite de mulți ani trecuți și pleacă spre deal. Cu umbra după mine-n ajutor, mă strecor timid după-a lor, cea sinucigașă.

Urcau dealul Chiciurii. Eu, tiptil după ele cu inima-n frisoane. S-au strecurat spre Sudos, la salcâmul aplecat să-mi otrăvească amintirea bătrână și ea. Se-nfășurau curioase după toți copacii.

De ce? Căutau lemn de stejar bătrân pentru cruce? S-au oprit brusc pe mușchiul unui copac hodorogit care le gâdilau la tălpile cu decizie-n portofelul inimii. Își frecau palmele-a bucurie exclamând:

– Gata! Avem semnul, avem lemnul, dar... unde-s cuiele?